

De lichaamstaal der bomen

Het was een extreem droge en warme zomer vorig jaar. Een gevolg van de langzame opwarming van onze planeet? Waren de aanhoudende regen en stormen onlangs ook een gevolg hiervan? Wie zal het zeggen. De natuur wordt op de proef gesteld. Heel wat bomen werden en worden slachtoffer. Ontworteld, geheel of gedeeltelijk afgebroken, hadden brandweer en andere bergingsbedrijven recentelijk hun handen vol met het opruimen van alles.

Negentig procent is niet te voorspellen, stelt bomenexpert (De Limburger, 12 maart 2019).

Angeline Mette, van Groenvisie Mette, is het met deze uitspraak niet eens. Ze raakte vele jaren geleden in 'de ban van de boom', en specialiseerde zich, naast haar tuinontwerpbureau, op alle aspecten van bomen. Inmiddels wordt ze als boomexpert en lector VTA, de enige in Nederland overigens, en benoemd door Prof. Dr. Claus Mattheck die verbonden is aan de universiteit Karlsruhe (KIT), geraadpleegd in binnen- en buitenland, door zowel bedrijven, overheid, rechtbanken alsook particulieren. De mening dat 90% van de schade niet te voorzien zou zijn deelt zij niet. Door bepaalde symptomen geeft een boom vaak al ruim van tevoren aan dat hij zich niet 'happy' voelt, dat hij iets onder de leden heeft, als je dat zo zou mogen zeggen. En met dit extreme weer manifesteert zich dit vaak eerder, zonder dat we erop voorbereid zijn.

Sinds vele jaren volgt Angeline Mette seminars en studies bij Prof. Mattheck, die bekend is door zijn biomechanische onderzoek aan bomen. Hij heeft een methodiek ontwikkeld om in een zo vroeg mogelijk stadium symptomen te herkennen en vervolgens een vervolgplan op te stellen om zo eventuele schade tot een minimum te beperken.

V.l.n.r.: Dr. Karlheinz Weber, Lector Angeline Mette, Prof. Dr. Claus Mattheck (Bispingen 2 april 2019)

Op 26 maart jl. gaf Angeline Mette een seminar in Rolduc, het grootste abdijcomplex van de Benelux en tot een van de UNESCO- top 100 monumenten van ons land, te Kerkrade. Onderwerp: De Wet & Boomveiligheid. Uitgangspunt voor de boomveiligheid was de methodiek van deze Mattheck. Met een VTA (Visual Tree Assessment) krijgt men een eerste indruk. Volledige visuele controle rondom met sondeerstang en klophamer. Veel afwijkingen en 'defecten' welke een verhoogd risico op instabiliteit veroorzaken, zijn via deze VTA al in een vroeg stadium te herkennen. Mocht dit nog niet voldoende zekerheid bieden dan kan een Nader Technisch Onderzoek (NTO) meer duidelijkheid geven. Dit onderzoek gebeurt met gespecialiseerde meetapparatuur en bepaalt de kwaliteit van het stamhout. Met de resistograaf kunnen zowel de afbraak van cellulose alsook van

lignine opgespoord worden. Ook inrottingen en holle ruimtes worden geregistreerd en de restwanddikte kan zo worden bepaald. Als gespecialiseerd boomdeskundige kan Angeline Mette je verder vertellen hoe veilig de boom (nog) is en welke stappen er vervolgens genomen dienen te worden om eventuele schade en de hieruit voortvloeiende claims te voorkomen. Haarzuiver, met tal van voorbeelden, lichtte ze veel symptomen toe. Niet alles is even duidelijk: aantastingen aan de wortels zijn vaak bovengronds niet waarneembaar. 'Die Körpersprache der Bäume' oftewel de lichaamstaal der bomen en vruchtlichamen (paddestoelen) kunnen inzicht geven in de ondergrondse situatie.

De eigenaar van een boom is aansprakelijk voor eventuele schade die een boom veroorzaakt. De eigenaar heeft de wettelijke plicht voor een boom te zorgen, de zogenaamde zorgplicht. Met deze aansprakelijkheid begonnen we aan het tweede deel van het seminar. De juridische aspecten in geval van schade kwamen aan de orde. Een

bloemlezing aan onderwerpen die in dit aspect bij bomen van belang zijn passeerde de revue: afstand tot de erfgrans, overhangende takken, doorgroeiende wortels, twee soorten verjaring, de verschillende behandeling van huurder en eigenaar enz. Ook hierin is Angeline Mette gespecialiseerd. Tevens had ze voor deze gelegenheid ook een gastspreker uitgenodigd. Mr. W.J.Th.B. Gerlag. Diverse onderwerpen werden belicht: burenrrecht, hinder/overlast, schade aan bomen, schade door bomen, verhouding privaatrechtelijke verplichtingen en publiekrechtelijke regels. Als laatste vertelde hij ons hoe een civiele procedure verloopt. Ook dit onderdeel was rijkelijk doorspekt met voorbeelden en anekdotes.

Gedurende het seminar werden volop vragen gesteld, vragen die de deelnemers, meest in het groen werkzaam, in de praktijk zijn tegen gekomen. Vragen die deskundig door lector Angeline Mette en mr. Wim Gerlag werden beantwoord.

Dit seminar deed me met heel andere ogen naar bomen kijken. Eigenlijk een must voor eenieder die werkzaam is in het groen en op juridisch gebied.

Het seminar werd gevolgd door advocaat, jurist, beleidsmaker, rentmeester, boomdeskundige, tuindesigner.

Tekst en fotografie:
Rob van der Linden
(foto Bispingen: Dr. Klaus Bethge)